

Zdrowe zwierzę, które ulegnie wypadkowi może zostać poddane ubojowi z konieczności jedynie po zawiadomieniu i decyzji urzędowego lekarza weterynarii. **Decyzję czy zwierzę należy leczyć, uśmiercić czy poddać ubojowi z konieczności zawsze podejmuje wezwany na miejsce zdarzenia lekarz weterynarii.**

Kiedy dokonujemy uboju z konieczności?

Jeżeli wezwany do zwierzęcia gospodarskiego lekarz stwierdzi, że poszkodowane zwierzę nie jest zdolne do naturalnego poruszania się, nie ma możliwości złagodzenia bólu i cierpienia oraz niemożliwy jest załadunek i przetransportowanie do rzeźni, może wydać decyzję uboju z konieczności poza rzeźnią.

Pamiętaj! Ubój z konieczności przeprowadzany jest przez wykwalifikowanego człowieka, nie w rzeźni, tylko w miejscu wypadku zwierzęcia (gospodarstwo). Zakład ubojowy po wcześniejszym zgłoszeniu przyjmuje tusze wraz z narządami wewnętrznymi po przeprowadzonym już uboju.

Zasady uboju z konieczności

- Właściciel zwierząt, które uległy wypadkowi powinien podjąć kroki prowadzące do szybkiego uboju, ograniczyć oraz maksymalnie zminimalizować wystąpienie zbędnego cierpienia, bólu oraz stresu rannego zwierzęcia
- W pierwszej kolejności należy znaleźć możliwie w najbliższej okolicy zakład ubojowy przyjmujący tusze z uboju z konieczności. Wykaz rzeźni funkcjonujących na terenie Polski spełniających wymogi dotyczące przyjmowania zwierząt poddanych ubojowi z konieczności poza rzeźnią, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 853/2004 dostępny jest w siedzibie lub na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii (<https://zywnosc.wetgiw.gov.pl/spi/rzeznie/>)
- Osoba przeprowadzająca ubój powinna działać zgodnie z przepisami zawartymi w rozporządzeniu rady nr 1099/2009
- Ogłuszanie, wykrwawianie lub uśmiercanie mogą przeprowadzić osoby, które posiadają świadectwo kwalifikacji. Świadectwo kwalifikacji można uzyskać jedynie po przejściu szkoleń i zaliczeniu egzaminu końcowego. Szkolenia mogą być przeprowadzane wyłącznie przez organy lub podmioty wyznaczone przez właściwy organ, w Polsce jest nim Główny Lekarz Weterynarii
- Zwierzę poddane ubojowi poza rzeźnią (obowiązują zasady takie jak przy uboju na użytek własny i w rzeźni) musi podlegać ogłuszeniu oraz wykrwawieniu
- Pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii można na miejscu dokonania uboju usunąć z tuszy żołądek oraz jelita. Narządy te należy oznakować w celu identyfikacji do danej tuszy oraz całość przetransportować do rzeźni w higienicznych warunkach
- Po przewiezieniu do rzeźni urzędowy lekarz weterynarii wykonuje badanie poubojowe tuszy, w celu oceny przydatności mięsa do spożycia przez

ludzi. Jest to zabieg konieczny do wprowadzenia mięsa na rynek i uratowania wartości rzeźnej zwierzęcia

- Tusza powinna zostać schłodzona, gdy czas od uboju do przewiezienia do rzeźni jest dłuższy niż 2 godziny. Odstępstwem są warunki klimatyczne, które pozwalają na nie poddawanie zwierzęcia aktywnemu chłodzeniu

Wraz z tuszą niezbędne jest dostarczenie przez właściciela dokumentów:

- Oświadczenie rolnika – informacje dotyczące łańcucha żywnościowego, potwierdzające tożsamość zwierzęcia oraz zawierające informacje na temat weterynaryjnych produktów leczniczych lub innych środków, jakie podawano zwierzęciu lub wobec niego stosowano, z wyszczególnieniem dat podawania i okresów karencji. Deklaracja zawiera również informacje o występowaniu chorób zakaźnych oraz żywieniu zwierząt, badań monitoringowych, podjętych środkach kontroli, jak również programów nadzoru i kontroli
- Świadectwo urzędowe – wystawiane przez wezwanego na miejsce wypadku urzędowego lekarza weterynarii
- Paszport zwierzęcia – w przypadku bydła

Co w przypadku, gdy decyzja lekarza weterynarii nie pozwala na przeprowadzenie uboju z konieczności poza rzeźnią?

W takim wypadku zwierzę powinno być leczone lub uśmiercone. Uśmiercanie przeprowadza lekarz weterynarii przez podanie środka usypiającego.

Jedną z możliwości jest również przeprowadzenie uboju na użytek własny. Opcja taka dotyczy zdrowych zwierząt kopytnych, które uległy wypadkowi, z gatunku świnia, owca, koza lub cielę do 6 miesięcy życia. Pozyskane mięso może być wykorzystywane tylko na potrzeby własne, nie może być oferowane do sprzedaży.

Co w przypadku, gdy mięso pochodzące od zwierzęcia podlegającego ubojowi z konieczności jest niezdatne do spożycia?

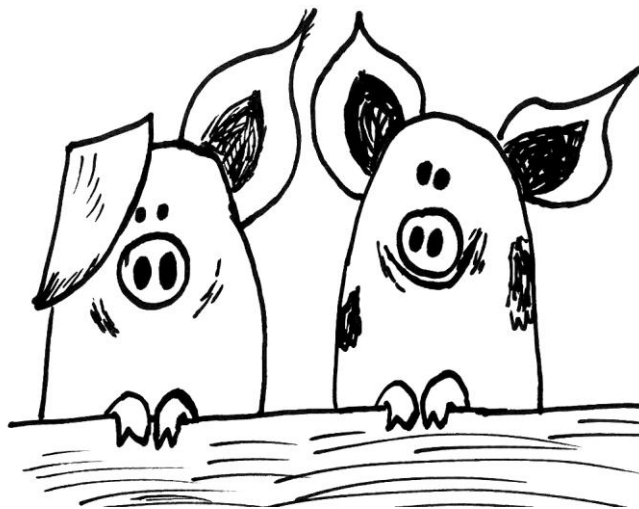
Urzędowy lekarz weterynarii ma obowiązek przeprowadzenia badania poubojowego mięsa pochodzącego od zwierzęcia z uboju z konieczności. To on podejmuje decyzję o zdatności do spożycia. Jeżeli wynik badania jest pozytywny, tuszę można przeznaczyć do sprzedaży. Gdy ocena będzie negatywna, poddawana jest utylizacji. Istnieje również możliwość przeznaczenia tuszy do skarmienia mięsożernych zwierząt futerkowych, należy ubiegać się o zgodę u powiatowych lekarzy weterynarii.

W każdym przypadku przeprowadzenia uboju z konieczności zwierząt z gatunku bydło, owce, kozy lub świnie, konieczne jest powiadomienie o tym zdarzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Należy pamiętać, że ubój bydła, owcy, świni lub kozy należy zgłosić w terminie 7 dni.

Natomiast na terenach objętych restrykcjami w związku z afrykańskim pomorem świń termin na przekazanie informacji wynosi 2 dni w przypadku uboju z konieczności świń.

Obowiązkiem etycznym każdego człowieka posiadającego zwierzęta gospodarskie jest pomoc w wyniku wypadku. Gdy następuje brak ekonomicznie opłacalnych sposobów złagodzenia silnego bólu u zwierzęcia należy je uśmiercić, postępując zgodnie z przepisami prawa. Proces uśmiercenia powinien przebiegać z zapewnieniem odpowiednich warunków dobrostanu.

Wydawca:

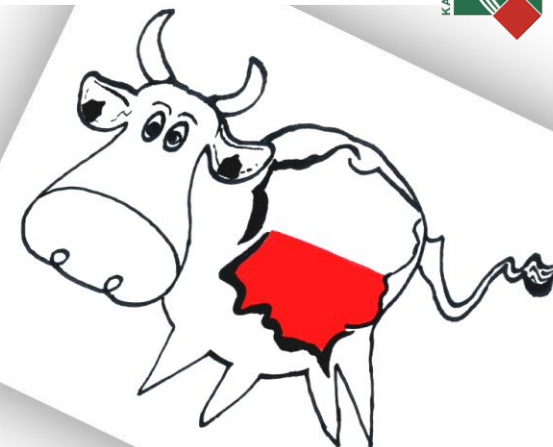

**MAŁOPOLSKI OŚRODEK DORADZTWA
ROLNICZEGO
z siedzibą w Karniowicach**

Opracowanie:
Katarzyna Pietrzyk

Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa

Ubój z konieczności

Podstawą prawną regulującą zasady oraz warunki przeprowadzenia uboju z konieczności określa

rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r., ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego.

Ubój z konieczności zwierząt gospodarskich poza rzeźnią zostaje przeprowadzony w sytuacji, gdy zdrowe zwierzę pod wszystkimi innymi względami, uległo wypadkowi uniemożliwiającemu jego humanitarny transport do ubojni z przyczyn podyktowanych jego dobrostanem.

Spośród gatunków zwierząt gospodarskich podlegających ubojowi z konieczności wyróżnić możemy świnie, owce, kozy, bydło oraz konie.

